

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

СХВАЛЕНО

Протокол Вченої ради КВНЗ
«Харківська академія неперервної
освіти»
№ 2 від 25.03.2026

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КВНЗ «Харківська
академія неперервної освіти»
№ 19 від 26.03.2026

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**тематичного спецкурсу для педагогічних працівників закладів
освіти за темою**

**«СУЧАСНЕ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ТРАДИЦІЙ: ДІЄВІ
ІНСТРУМЕНТИ ТА МЕТОДИКИ»**

«Modern study of Ukrainian traditions: effective tools and methods»

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання
кафедри освітнього
менеджменту та виховання
21.01.2026 № 1

Розробник: Комунальний вищий навчальний заклад «Харківська академія неперервної освіти» (Синиця Л.А., методист Центру методичної та аналітичної роботи КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»)

Напрямок підвищення кваліфікації: розвиток професійної компетентності педагогічних працівників у сфері використання культурно-історичної спадщини та українських традицій в освітньому процесі.

Термін дії програми: з 01.04.2026 до 31.12.2030 року

Рецензенти:

Остапенко А.С., проректор з науково-методичної роботи

КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», кандидат педагогічних наук

Гречаник О.Є., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту та економіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди

© Харківська академія неперервної освіти
Синиця Л.А.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність освітньої програми зумовлена зростанням ролі національної культури та традицій у формуванні громадянської ідентичності здобувачів освіти. У сучасних умовах розвитку українського суспільства важливим завданням освіти є збереження й популяризація культурної спадщини, традицій та народного мистецтва, а також їх інтеграція в освітній процес із використанням сучасних педагогічних підходів і цифрових інструментів.

Вивчення українських традицій у школі та позашкільній освіті сприяє формуванню ціннісних орієнтирів, розвитку культурної компетентності, творчого мислення та національної самосвідомості учнів.

Освітня програма тематичного спецкурсу **«Сучасне вивчення українських традицій: дієві інструменти та методики»** спрямована на підвищення професійної компетентності педагогів щодо використання інноваційних форм і методів роботи з традиційною культурою України.

Програма враховує положення:

- Закону України «Про освіту»
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»
- Державний стандарт базової середньої освіти
- Концепції Нової української школи
- державних документів щодо розвитку національно-патріотичного виховання.

Цільова аудиторія: педагогічні працівники закладів освіти

Обсяг (тривалість): 6 годин / 0,2 кредити

- лекції – 2 год (33%);
- практико орієнтовані види роботи – 4 год (67%).

Особливості реалізації програми

Тривалість програми – інтенсивна (2-3 дні).

Навчання за освітньою програмою здійснюється науково-педагогічними та педагогічними працівниками КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» у дистанційному форматі, синхронно з використанням сервісу ZOOM. Більшість занять мають практичну складову. Теоретична складова реалізується через базові, інтерактивні, проблемні лекції; практична – практикуми, майстер-класи. Діагностика успішності навчання відбувається в процесі формувального оцінювання.

Програма базується на компетентнісному, культурологічному та діяльнісному підходах до навчання. Реалізація змісту курсу передбачає використання інтерактивних методів навчання, творчих майстерень, аналізу педагогічних кейсів, проєктної діяльності.

У процесі навчання педагоги ознайомлюються з ефективними методиками вивчення українських традицій, сучасними цифровими ресурсами, інтерактивними формами роботи з учнями та можливостями інтеграції традиційної культури в різні освітні галузі.

Для реалізації програми використовуються:

- презентації
- методичні матеріали
- відео та цифрові ресурси
- інтерактивні платформи
- приклади навчальних проєктів.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: удосконалення професійних компетентностей педагогів щодо використання сучасних методик і дієвих інструментів вивчення українських традицій в освітньому процесі.

Завдання підвищення кваліфікації:

- ознайомити педагогів із сучасними підходами до вивчення традиційної культури та розкриття культурно-освітнього потенціалу українських традицій;
- сформувати навички використання інтерактивних методик і цифрових ресурсів;
- розвинути вміння інтегрувати елементи українських традицій у різні навчальні предмети;
- удосконалити навички проєктування навчальних занять з інтеграцією елементів народної культури;
- сприяти формуванню навичок розроблення сучасних освітніх проєктів на засадах українських традицій.

Перелік компетентностей / результатів навчання

- предметно-методична компетентність;
- емоційно-етична компетентність.

Очікувані результати підвищення кваліфікації

За результатами навчання слухачі оволодіють знаннями та набудуть (вдосконалять) уміння, навички щодо:

- реалізації сучасних підходів до вивчення українських традицій та інтеграції елементів традиційної культури в освітній процес;
- застосування сучасних методик, педагогічних інструментів та інтерактивних форм організації навчальної діяльності;
- застосування інтерактивних методів, форм організації навчальної діяльності та цифрових ресурсів для вивчення і популяризації українських традицій;
- організації творчих і дослідницьких проєктів учнів, спрямованих на вивчення та збереження традиційної культури.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації слухачів має формувальний і практико орієнтований характер та спрямоване на визначення рівня сформованості професійних компетентностей педагогічних працівників щодо використання сучасних методик і практичних інструментів вивчення українських традицій в освітньому процесі.

Об'єктивне визначення рівня засвоєння змісту програми та розуміння слухачами здійснюється засобами формувального оцінювання, що вміщує виконання практичних завдань, розроблення та презентацію фрагмента навчального заняття або освітнього заходу з використанням елементів українських традицій, аналіз кейсів, участь у групових обговореннях, самооцінювання та взаємооцінювання. Програмою не передбачено підсумкового тестування; натомість контрольні заходи інтегруються в освітній процес і спрямовані на рефлексію, корекцію та вдосконалення професійної діяльності педагогів у процесі навчання.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації: сертифікат про підвищення кваліфікації.

Вартість: визначається згідно з Переліком освітніх послуг КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (<http://edu-post-diploma.kharkov.ua/> Публічна інформація / Фінансова діяльність).

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено поєднання теоретичної підготовки з активними, практико орієнтованими формами навчальної діяльності, спрямованими на формування та розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників щодо використання українських традицій в освітньому процесі.

Навчально-тематичний план спецкурсу структуровано за модульним принципом і охоплює теоретичні та практичні аспекти сучасного вивчення

українських традицій. У процесі навчання слухачі ознайомлюються з культурно-освітнім потенціалом традиційної культури, сучасними підходами до її інтеграції в освітній процес, а також із дієвими методиками та інструментами роботи з учнями.

Реалізація змісту програми передбачає використання різних форм організації навчальної діяльності, зокрема:

- інтерактивних обговорень;
- аналізу педагогічних ситуацій (кейсів);
- виконання практичних та творчих завдань;
- розроблення фрагментів занять або освітніх заходів;
- презентації власних педагогічних ідей та методичних напрацювань;
- рефлексії професійного досвіду.

Особлива увага приділяється практичній діяльності слухачів, що передбачає опрацювання сучасних методик роботи з українськими традиціями, використання інтерактивних форм навчання, залучення цифрових ресурсів та створення власних методичних матеріалів.

Навчально-тематичний план включає модулі та теми, що розкривають теоретичні засади вивчення українських традицій, а також практичні інструменти їх використання в освітньому процесі.

Зміст програми складається з 2 модулів та 4 тем.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 6 год, з них: 2 год - лекційні заняття, 4 год - практична робота.

№ теми	Назва навчальних тем	Кількість годин				
		Лекції	Практичні заняття	Самостій на робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ I. Теоретичні засади вивчення українських традицій						
1.1	Українські традиції як ресурс формування культурної та громадянської ідентичності учнів	1				1
1.2	Інтеграція традиційної культури в освітній процес НУШ	1				1
МОДУЛЬ II. Практичні інструменти роботи з українськими традиціями						
2.1	Українські традиції у формуванні культурної та громадянської ідентичності учнів		2			2
2.2	Інтеграція елементів традиційної культури в освітній процес Нової української школи		2			2

№ теми	Назва навчальних тем	Кількість годин				
		Лекції	Практичні заняття	Самостій на робота	Контрольні заходи	Усього
	Усього:	2	4			6

ЗМІСТ МОДУЛІВ

МОДУЛЬ I. Теоретичні засади вивчення українських традицій

1.1 Українські традиції як ресурс формування культурної та громадянської ідентичності учнів

Поняття та сутність українських традицій як складника національної культурної спадщини. Роль народних звичаїв, обрядів, символіки та декоративно-ужиткового мистецтва у формуванні культурної пам'яті, національної самосвідомості та громадянської ідентичності учнів. Освітній потенціал українських традицій у сучасному освітньому процесі.

1.2 Інтеграція традиційної культури в освітній процес Нової української школи

Можливості використання елементів традиційної культури у змісті навчальних предметів та виховній діяльності. Міжпредметна інтеграція українських традицій у мистецькій, технологічній та громадянській освітніх галузях. Роль педагога у формуванні інтересу учнів до культурної спадщини.

МОДУЛЬ II. Практичні інструменти роботи з українськими традиціями

2.1 Українські традиції у формуванні культурної та громадянської ідентичності учнів

Практичні підходи до використання українських традицій у навчальній і виховній діяльності. Застосування інтерактивних методів, творчих майстерень, майстер-класів, тематичних занять і культурологічних заходів. Розгляд прикладів використання елементів народної культури в освітній практиці.

2.2 Інтеграція елементів традиційної культури в освітній процес Нової української школи

Використання сучасних педагогічних методик і проектних технологій під час вивчення українських традицій. Застосування цифрових ресурсів, мультимедійних матеріалів та онлайн-платформ для популяризації культурної спадщини. Розроблення фрагментів навчальних занять та освітніх заходів з елементами традиційної культури.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України за №898 від 30.09.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
2. Закон України “Про повну загальну середню освіту” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n984>
3. Закон України «Про інноваційну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
4. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
5. Закон України «Про освіту» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
6. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> .
7. Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.09.2024 № 1225 «Про затвердження Професійного стандарту «Учитель закладу загальної середньої освіти». URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-iloivepdf_merged.pdf
8. Сиваш І. О «Етнодизайн в контексті сучасного мистецтвознавства». - Вісник НАКККіМ: наук. журнал. Київ: Міленіум, 2019. -с.184
<https://journals.tnpu.ternopil.ua/index.php/pedagogy/article/view/496>
9. Етнографічний образ сучасної України. Корпус експедиційних фольклорно-етнографічних матеріалів. Т. 2. Родина та культура сімейногоспівжиття / [голов. ред. Г. Скрипник] ; НАН України ; ІМФЕ ім. М. Т.Рильського. – Київ, 2018. – 460 с. : іл.
<https://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/spadshchyna/2018/odyag.pdf>